

1. Attempt the following in **two sentences** each: 20
 - a. Define Bigamy.
 - b. What is Protective Home?
 - c. Define Women's Estate.
 - d. Define Talaq-ul-biddat.
 - e. State any two functions of the Human Rights Commission.
 - f. What is the punishment prescribed for Dowry death?
 - g. Define Khula and Mubarat.
 - h. What is Family Court?
 - i. Define 'Child' according to The Immoral Traffic Act 1956.
 - j. State the orders which cannot be passed against a Juvenile.
2. Write short notes **any four** of the following: 20
 - a. Important provisions of CEDAW.
 - b. Kinds of Guardianship under Mohammedan Law.
 - c. Judicial Divorce (Furquat).
 - d. Objects of Prenatal Diagnostics Techniques Act 1994.
 - e. Punishment for child marriages.
 - f. Aims and objectives of Dowry Prohibition Act.
3. Solve **any two** of the following Problems: 12
 - a. A female employer Karuna is five month pregnant is working for the last two years in the establishment for the same employer.
 - i. What kind of Maternity Benefit can Karuna claim from her employer?
 - ii. When should Karuna give notice to her employer?
 - iii. What shall be the procedure adopted by the employer to determine the Maternity Benefit in case of Karuna?
 - b. On a sudden raid by the police at a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged ten years.
 - i. Are all the ladies to be punished? Under which Act?
 - ii. Whether the minor girl aged ten years shall also be liable to punishment? If not then what is the alternative?
 - iii. Whether the senior lady living on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If yes or no state reasons for the same.

- c. A Muslim women seeks divorce from her husband.
 - i. Can the divorced wife marry another man?
 - ii. When can the divorced wife marry her own husband? Give reasons for your answer.

4. Attempt **any four** essay type question from the following: 48

- a. Write in detail the offences relating to marriage under the Indian Penal Code 1860 with respect to women under the following heads:
 - i. Cohabitation by deceitful means – S 493.
 - ii. Bigamy – S 494.
 - iii. Adultery – S 497.
 - b. Discuss the health and safety of women under the Factories Act, 1948.
 - c. Discuss the constitutional provisions for the benefit of the women and explain how it safeguards the interests and rights of women.
 - d. Discuss in detail the important provisions of Dowry Prohibition Act, 1961?
 - e. Discuss the various personal laws with special reference to unequal position of women.
 - f. Discuss the legal control of Child labour and also discuss the recommendations of the National Commission of Labour.
-

मराठी रूपांतर

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

- अ. द्विभार्या म्हणजे काय ?
- ब. संरक्षण गृह म्हणजे काय ?
- क. स्त्रियांची मालमत्ता म्हणजे काय ?
- ड. तलाक-उल-बिद्दत म्हणजे काय ?
- इ. मानवी अधिकार आयोगाचे दोन कार्ये सांगा.
- फ. हुंडाबळीसाठी कायदेशीर शिक्षा काय आहे ?
- ग. खुला आणि मुबारत म्हणजे काय ?
- ह. कुटुंब न्यायालय म्हणजे काय ?
- ए. अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत 'बाल' हा शब्दाची व्याख्या द्या.
- ज. ज्युवेनाईल (तरुण) च्या विरुद्ध कोर्टात कोणते आदेश देता येत नाहीत.

२. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- अ. सिडोचे (CEDAW) महत्वपूर्ण तरतूद.
- ब. मुस्लीम कायद्यानुसार संरक्षणाचे प्रकार.
- क. कायदेशीर घटस्फोट - फारकत.
- ड. प्रसूती पूर्व गर्भ व लिंग तपासणी (प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्टे.
- इ. बाल-विवाहासाठी दंड.
- फ. हुंडा प्रतिबंधक कायद्याची उद्दिष्टे.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन):-

१२

अ. करुणा एक स्त्री कामगार पाच महिन्याची गर्भवती असून ती मागील दोन वर्षे एका संस्थेमध्ये कार्य करत आहे.

१. कोणत्या प्रकारचे प्रसूती फायदे करुणाला तिच्या मालकाकडून मिळू शकतात ?

२. करुणा तिच्या मालकाला केव्हा सूचना देऊ शकते ?

३. प्रसूती फायदे मिळण्यासाठी मालकाने करुणाच्या बाबतीत कोणती पद्धत वापरली पाहिजे?

आ. अचानक घातलेल्या धाडीमध्ये पोलिसांना कुटुणखान्याततरुण स्त्रिया, दहा वर्षांच्या अल्पवयीन मुली सोबत आढळल्या.

१. सर्व स्त्रिया सजेस पात्र आहे का ? जर होय तर कोणत्या कायद्यांतर्गत ?

२. वय वर्षे दहा असलेल्या अल्पवयीन मुलीसुद्धा सजेस पात्र आहे का ? जर नाही त्यासाठी पर्याय काय आहे ?

३. जर वृद्ध महिला कुटुणखान्याच्या उत्पन्नावर उदरनिर्वाह करत असेल तर ती सजेस पात्र आहे का ? होय किंवा नाही कारणे सांगा.

क. एका मुस्लीम स्त्रस्त्रीला आपल्या पतीला घटस्फोट ध्यावयाचा आहे.

१. घटस्फोट घेतल्यानंतर ती स्त्री पुन्हा दुसऱ्याशी लग्न करू शकते का ? कारण लिहा.

२. जर त्या स्त्रीला आपल्याच नवऱ्याशी पुन्हा लग्न करावयाचे असल्यास कोणत्या अटीचे तिला पालन करावे लागेल ?

४. निबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :-

४८

अ. खालील विषयावर माहितीच्या स्माबंधित भारतीय दंड संहिता १८६० मध्ये लग्नासंबंधी कोणते गुन्हे उल्लेखलेले आहेत, यावर सविस्तर माहिती लिहा.

१. फसवणूक करोन एकात्रित राहणे - कलम ४९३.

२. एकापेक्षा जास्त विवाह करणे - कलम ४९४

३. व्यभिचार - कलम ४९७

ब. कारखाना अधिनियम, १९४८ मध्ये स्त्रियांच्या आरोग्य व संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.

क. महिलांच्या हितासाठी भारतीय संविधानामध्ये कोणकोणत्या तरतुदी आहेत व त्यामुळे स्त्रियांचे हक्क कसे बचावले जातात ?

ड. हुंडा निषेध अधिनियम, १९६१ च्या कोणत्या महत्वपूर्ण तरतुदी केल्या आहेत ते चर्चा करा.

इ. विभिन्न वैयक्तिक कायद्यांचे विशेष उल्लेख स्त्रियांची असमान स्थिती कशी आहे ती चर्चा करा .

फ. बाल मजुरीचे कायदेशीर नियंत्रण काय आहेत ते चर्चा करा आणि कामगार राष्ट्रीय आयोगांनी कोणत्या शिफारशी केले आहेत ते चर्चा करा